

NOLŪKU SAVIETOJAMĪBA

kā «nolūka ierobežojumu» principa sastāvdaļa
(VDAR 6.panta 4.punkts)

DIGITAL 2018

era

GDPR

Autors: Aleksandrs Zimecs

Sertificēts datu aizsardzības speciālists

aleksandrs.zimecs@gmail.com

NOLŪKU SAVIETOJAMĪBA

kā «nolūka ierobežojumu» principa sastāvdaļa

SĀKUMS: konkrēto, skaidro un leģitīmo nolūku noteikšana

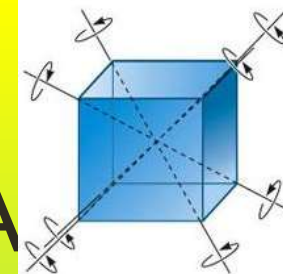
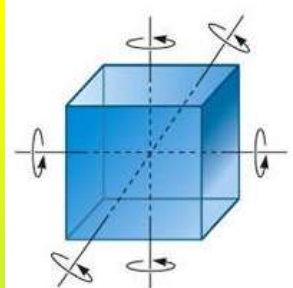
PAMATU NOTEIKUMS: datu apstāde tikai nolūku sasniegšanai

ATKĀPES:

Apstrāde citos nolūkos ir savietojama ar nolūkiem, kādos personas dati sākotnēji tika vākti, gadījumos, ja:

- datus apstrādā arhivēšanas, zinātniskajos, vēsturiskajos vai statistiskajos nolūkos; tomēr ir nepieciešams veikt savietojamības testu (*test of reasonable expectations of privacy should be conducted anyway*)
- ir saņemta datu subjekta (DS) piekrišana
- Pamats ir ES vai dalībvalsts likuma prasības, lai aizsargātu VDAR 23.pantā noteiktos mērķus (piemēram, valsts drošība, noziegumu izmeklēšana u.c.)

Autors: A.Zimecs

NOLŪKU SAVIETOJAMĪBA

kā «nolūka ierobežojumu» principa sastāvdaļa

ANALĪZE

Jautājums: Vai DS sagaida datu apstrādi turpmākiem nolūkiem?

Atbildi iegūst, analizējot PIECUS kumulatīvus kritērijus:

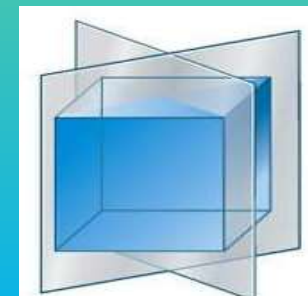
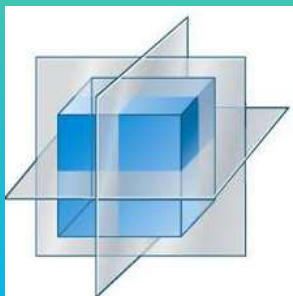
I. SAIKNE starp nolūkiem

II. Datu vākšanas KONTEKSTS (DS/ pārziņa attiecības)

III. Datu RAKSTURS (veidi)

IV. Apstrādes SEKAS (ietekme uz DS)

V. Atbilstošās GARANTIJAS

Autors: A.Zimecs

NOLŪKU SAVIETOJAMĪBA

kā «nolūka ierobežojumu» principa sastāvdaļa

SAIKNE starp nolūkiem

Jauns nolūks ir esošā turpinājums, papildinājums vai grozījums

APSTRĀDES TIPS	Sākotnējais nolūks	Turpmākais nolūks
Videonovērošana darba vietā	Zādzību un laupīšanu novēršana	Darbinieka pienākumu izpildes kontrole (vai neizmanto darba laiku privātajām lietām- smēķē, čato utt.)
Šoferu alkohola tests	Pasažieru un satiksmes drošība	Darba laika kontrole

Jo lielāka distance starp nolūkiem, jo dziļāk un plašāk jāanalizē savietojamība

Autors: A.Zimecs

NOLŪKU SAVIETOJAMĪBA

kā «nolūka ierobežojumu» principa sastāvdaļa

KONTEKSTS

Attiecības – pārzinis/ DS

DS gaidas un pieredze

Vāja puse: darbinieks, bērns, pensionārs, patērētājs utt.

Jo pārsteigtāk un mazāk gaidīta ir apstrāde jauniem nolūkiem, jo lielāka varbūtība, ka šāda apstrāde nebūs savietojama ar sākotnējo

Piemēram, ārsts izpauž izrakstīto pacientu datus viņa sievai, kurai pieder SPA salons un sieva izsūta pacientiem piedāvājumus ar rehabilitācijas kursiem

Autors: A.Zimecs

NOLŪKU SAVIETOJAMĪBA

kā «nolūka ierobežojumu» principa sastāvdaļa

Datu RAKSTURS (veidi)

Jo sensitīvāki un privātāki ir dati, jo šaurākas ir iespējas savietot nolūkus

Lai pareizi analizētu, jāspēj salīdzināt un pareizi ranžēt (kvalitatīvi/ kvantitatīvi)

Piemēram:

I. Vārds → Vārds, Uzvārds →

Vārds, E-pasts, adrese, telefona numurs →

CV dati → Bankas izdruka par pusgadu →

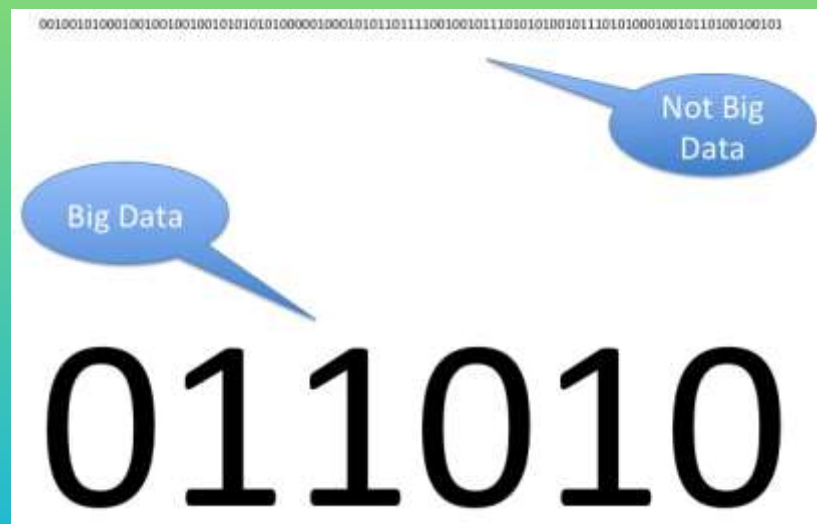
Pacienta kartiņas dati →

Liecības par seksuālo uzbrūkumu utt.

II. 10 DS vārdi → 100 DS vārdi →

1000 DS vārdi → 100 DS vārdi, telefoni un e-pasti →

10000 DS vārdi, uzvārdi, telefonu numuri utt.

NOLŪKU SAVIETOJAMĪBA

kā «nolūka ierobežojumu» principa sastāvdaļa

SEKAS

Pozitīvās ← → negatīvās

Īstermiņa ← → ilgtermiņa

Ietekme uz trešajām personām: Jā ← → Nē

Turpmākai apstrādei dati: tiks nodoti citiem ← → netiks nodoti citiem

Dati tiks publicēti ← → netiks publicēti

Sekas ir prognozējamas ← → nav prognozējamas

Jo ietekme uz DS ir negatīvāka vai neprognozējamāka, jo mazāka varbūtība savietot turpmākus nolūkus ar sākotnējiem

Piemērs par alkohola testu šoferiem

Autors: A.Zimecs

NOLŪKU SAVIETOJAMĪBA

kā «nolūka ierobežojumu» principa sastāvdaļa

GARANTIJAS

Personāla apmācība

DS informēšana (regulas 12.-22.p.)

Atklātums

Opt-out funkciju iespējas

Kriptēšana, pseidonimizācija

Anonimizācija

Piekluves kontrole

Auditācija

Paroles

Papildus citi pasākumi konfidencialitātes, integritātes, pieejamības un noturības stiprināšanai

Zinātniskie, statistiskie, vēsturiskie vai arhivēšanas nolūki – funkcinālais sadalījums (functional separation) jeb aizliegums pieņemt negatīvus lēmumus vai veikt jebkādas darbības attiecībā uz DS

Autors: A.Zimecs

NOLŪKU SAVIETOJAMĪBA

kā «nolūka ierobežojumu» principa sastāvdaļa

SECINĀJUMI

Katrai situācijai analīzes rezultāti atšķirsies (piemēram, pēc 2 kritērijiem tiks konstatēta nolūku savietojamība, bet pēc 3 citiem kritērijiem tiks konstatēti riski un nolūku nesaviejamība)

Jāanalizē VISI kritēriji

Analīze jādokumentē

Rezultāti nav mūžīgi, jābūt monitoringa un grozījumu mehānisms

NOLŪKU SAVIETOJAMĪBA

kā «nolūka ierobežojumu» principa sastāvdaļa

PRAKSTISKIE ASPEKTI

- LIETOTĀJU stāsti (faktiskās sistuācijas izklāsts/ nav motivēti slēpt/ interpretēt)
- Turpmākas apstrādes AUTORA meklēšana (vadība? IT? Lietotāji? Jo lielāks pārzinis, jo interesantāk)
- IT administratora “GRĒKSŪDZE” (ja nejautā vai jautā nepareizi → nesaņem atbildi vai saņem nepareizu/ nepilnīgu atbildi; toties, ja jautājums korekts → Nu tad turies un tik paspēj pierakstīt)
- VADĪBAS «ausis» (nav vienošanos (norunas) no paša sākuma → risks, ka nākotnē risinājumus neakceptēs)

NOLŪKU SAVIETOJAMĪBA

kā «nolūka ierobežojumu» principa sastāvdaļa

KRITĒRIJS	Skala	Vienība	Rezultāts	
<u>SAIKNE</u> starp nolūkiem	Ļoti cieša	1	3	
	Cieša	2		
	Ir dažas atšķirības	3		
	Atšķirības ir acīmredzamas	4		
	Nolūki ir ar prētējo nozīmi	5		
<u>KONTEKSTS</u> (vai DS sagaida jauno apstrādi)	Visticamāk sagaida	1	3 (1 – ar garantijām)	
	Vairāk jā, nekā nē	2		
	50/50	3		
	Vairāk nē, nekā jā	4		
	Visticamāk nesagaida	5		
<u>Datu RAKSTURS</u> (kvantitatīvi/ kvalitatīvi)	1-10 DS	2-3 datu veidi	1/1	2/2
	11-100 DS	Dati, izņemot sensitīvus	2/2	
	101-1000 DS	Daudz dati, daži arī sensitīvi	3/3	
	1001-10000 DS	Daudz sensitīvi	4/4	
	Nav iespējams noteikt vai vairāk par 10001 DS	Daudz sensitīvi un īpaši jūtīgi	5/5	
<u>SEKAS</u>	Funkcionālais sadalījums vai tikai pozitīvās sekas	1	4	
	Sekas drīzāk pozitīvās, nekā negatīvās	2		
	Daži DS noteikti uztvērs sekas kā negatīvas	3		
	Pārsvarā negatīvās	4		
	Negatīvās sekas ar neprognozējamo ietekmi	5		
<u>GARANTIJAS</u>	Optimālās darantijas, ieskaitot DS informēšanu	1	4 (1 – ar garantijām)	
	Fragmentārā DS informēšana un minimālās garantijas	2		
	Neproporcionāli mazas garantijas bez DS informēšanas	3		
	Formāli un vairāk fiktīvi noteiktas garantijas	4		
	Nav kontroles/ garantiju	5		
KOPĀ/ VIDĒJAIS:			18/3.0 (13/ 2.17)	

FABULA: 50 šoferu alkohola tests (sākotnēji) → datuma/ laika izmantošana, lai turpmāk kontrolētu darba laiku un kavējumus

* **GARANTIJAS** jaunajam nolūkam: DS informēšana; ja kavē pirmo reizi, tad brīdina/ nesoda; piekļūst tikai apmācīts īpaši pilnvarots personāls; piemēro tikai par iepriekšējo mēnesi utt.

Riska apetīte:

1 - 2.3 – savietojams	2.4-3.9 – jāpiemēro papildus garantijas/ augstākās vadības lēmums/ papildus tests pēc uzlabojumiem	4.0-5.0 – nav savietojams
-----------------------	--	---------------------------

NOLŪKU SAVIETOJAMĪBA

kā «nolūka ierobežojumu» principa sastāvdaļa

**NOVĒLU SASNIEGT ATBILSTĪBAS, ZINĀŠANU UN DRAUDZĪBAS
(AR DS/ DPA) VIRSOTNES!!!**

**WISH YOU TO REACH THE SKY OF COMPLIANCE, KNOWLEDGE
AND FRIENDSHIP WITH DS / DPA!!!**

PALDIES!

JAUTĀJUMI???

Author: A.Zimecs

Aleksandrs.zimecs@gmail.com